

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд за придобиване на
образователната и научна степен “Доктор”

Професионално направление **5.7. Архитектура, строителство и геодезия**, докторска програма: **Техника на безопасността на труда и противопожарна охрана**, автор на дисертационния труд: **Фърат Ертуш Ертюрк**, тема на дисертационния труд: **„Безопасни условия на труд в зоните за отдых на строителния сектор”**

Изготвил становището: **доц. д-р Койчо Тончев Атанасов,**
Технически университет - София

1. Актуалност на разработения дисертационен труд

През последните години, включително и в годините на световната икономическа криза Република Турция е сред най-динамично развиващите се икономики. Строителният сектор в Турция, който е един от най-важните, също не прави изключение. Това обаче, в условията на липса на достатъчно подготвени кадри и не достатъчно урегулирана нормативна база води до увеличаване на трудовия травматизъм, един от най-високите в света и най-висок в Европа.

Предложеният ми за становище дисертационен труд е насочен към изследване на нормативната база в областта на безопасните условия на труд (БУТ) в Р Турция, както и основните причини за възникване на инциденти на работното място в строителния сектор на страната, а именно зоните за отдых на фирмите, които участват в изграждане на магистрали и съпътстващо строителство на съоръжения и сгради в определена област. На тази база да се предложат мерки, които да гарантират подобряване на качеството и ефективността на труда и намаляване на трудовия травматизъм.

2. Кратка аналитична характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е оформен в увод, три глави и заключение в общ обем 126 стр. В основния текст се съдържат 27 фигури и 15 таблици. Списъкът с използваната литература наброява 103 източника – турски, чуждестранни и интернет източници. В допълнение са обособени 4 приложения. В края на дисертацията са поместени още предложение на автора за приноси от научно-приложен и приложен характер и списък на публикациите по дисертационния труд (общо 4 публикации, 3 от които на български език от международни научни конференции, проведени във Варна и една на английски език от симпозиум в Чешката република).

В увода към дисертацията е направен кратък анализ на развитието на турската икономика през последните години и свързания с това нарастващ ръст на трудовите инциденти и трудовия травматизъм.

В първа глава са разгледани условията на труд и почивка в зоните за отдих на строителния сектор в Р Турция. Направена е оценка на факторите на трудовата дейност, както и нормативната база в областта на БУТ на Р Турция, Европейския съюз, и Международната организация на труда.

Във втора глава от дисертацията е проведен анализ на Системата за осигуряване на безопасни условия на труд и отдих, като основно място е отредено на „Системата за осигуряване на безопасни условия на труд и почивка в зоните за отдих на строителния сектор” – регламенти и изисквания към проектиране на модулни бази и стационарни сгради в зоните за отдих.

В трета глава е поместена методиката, както и резултатите от проведеното анкетно проучване на БУТ в зоните за отдих. Анкетното проучване е проведено като анкетираните са разделени на две групи „работещи“ и „персонал“. Издигнати са две хипотези за влиянието на физическа и психическа умора върху честотата на трудовия травматизъм. При обработката резултатите от анкетното проучване са използвани познати методи за статистическа обработка и допълнително е създадено програмно приложение. В края на главата е направен анализ за потвърждаване на една от издигнатите хипотези.

3. Приноси в дисертационния труд

В края на дисертацията е поместено предложение на автора, съдържащо общо 5 приноса - 2 научно-приложни и 3 приложни. Считам, че предложените приноси съответстват на резултатите от извършеното изследване и следва да бъдат признати.

Мое лично мнение е, че първият от предложените приноси с научно-приложен характер трябва да се отнесе към групата на приносите с приложен характер.

4. Препоръки и забележки към дисертационния труд.

Към предложения ми за становище дисертационен труд имам следните констатации и препоръки (посочените страници са от предоставеният ми автореферат):

1. На стр. 22 и 23 има повторение на изискването за количеството на местата в гардеробните помещения.

2. На стр. 24 неправилно е записано изискването за вентилиране на тоалетните кабинни – “кратност на въздуобмена ... не по-малка от $50\text{m}^3/\text{h}$ ”. Обикновено за тоалетните, изискването е кратността на въздуобмена да бъде не по-малка от 10 пъти/ч, от където може да бъде определен дебита на вентилатора.

3. На стр. 25 в табл. 2.2. за изискванията за осветеност, не става ясно при естествено осветление, стойностите 1:8, 1:6 и т.н. какво означават. Най-вероятно отношение на площта на остъклените елементи към площта на пода.

5. Заключение

Предложеният ми за изготвяне на становище дисертационен труд представлява цялостно научно изследване на актуален проблем. Съдържанието на това изследване отговаря напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на този закон. Поставената цел и задачи пред научното изследване са успешно изпълнени.

Въз основа на направените заключения си позволявам да препоръчам на **Уважаемото научно жури** да присъди образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност **Техника на безопасността на труда и противопожарна техника** от професионално направление **5.7. Архитектура, строителство и геодезия** на **Фърат Ертуш Ертюрк**.

07. 08. 2017 г.

Изготвил становището:
(доц. д-р Койчо Атанасов)